

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТОВАРОЗНАВСТВА ЯК НАУКИ

Л.Ю. Шубіна, канд. техн. наук, доц.
Торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ,
м. Харків, Україна

Відомо, що в товарознавстві, як науковій дисципліні, що розкриває основні характеристики товарів та фактори, що їх забезпечують, на даний час існує низка проблем та можливих ризиків в разі їх не вирішення [1]. Однією з головних проблем наукового товарознавства є слабка доказовість ідентифікаційної та кваліметричної бази та недостатня достовірність переліку ідентифікуючих показників, у тому числі наведених у нормативній документації – технічних регламентах (ТР). Більшість регламентованих ТР показників та їх значень для цілей ідентифікації піддаються фальсифікації (наприклад, масова частка жиру та білка – регламентовані значення, які легко фальсифікуються за рахунок олії та соєвого білка).

У ряді випадків методи визначення ідентифікуючих показників або відсутні, або не є стандартними (наприклад, метод визначення сухого молока, що додається в питне молоко). Крім того, в багатьох дослідних лабораторіях відсутнє сучасне обладнання для вимірювань (наприклад, визначення ГМО-джерел). Якщо зазначена проблема не буде вирішена, можливі такі ризики: дискредитація процедури ідентифікації, недостовірність її результатів; збільшення кількості фальсифікованих, зокрема контрафактних, товарів, що можуть реалізовуватися в торгівлі [2].

Щоб запобігти цим ризикам, для товарів кожного виду потрібно визначити мінімально необхідний перелік ідентифікуючих показників, які важко чи економічно недоцільно фальсифікувати. Поряд з визначенням показників, що ідентифікують за допомогою складних і дорогих вимірювальних методів, слід здійснювати пошук або розробку недорогих експрес-методів. Прикладом такого експрес-методу є визначення крохмалю по йодкрохмальній пробі в молочних продуктах – кисломолочних напоях, сметані, сирі, згущеному молоці тощо.

Таким чином, аналізуючи проблеми наукового товарознавства приходимо до висновків неминучості виникнення ризиків, якщо ці проблеми не будуть вирішені. Для запобігання ризикам або пом'якшення їх наслідків належить визначити пріоритетні напрямки розвитку наукових досліджень у галузі товарознавства [3].

До пріоритетних напрямів розвитку наукових досліджень у

галузі товарознавства відносяться:

- формування та оцінка покращених споживчих властивостей інноваційних споживчих товарів, у тому числі продуктів функціонального та спеціалізованого призначення;
- ідентифікація та виявлення фальсифікації продовольчих товарів;
- забезпечення безпечності споживчих товарів та зберігання товарів шляхом розробки інноваційних технологій зберігання;
- оцінка конкурентоспроможності товарів та ефективності товарознавчих методів її забезпечення;
- визначення товарних втрат та встановлення причин їх виникнення;
- вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на збереження продовольчих або непродовольчих товарів;
- порівняльна характеристика споживчих властивостей вітчизняних та імпортованих одновидових товарів різних торгових марок.

Проведення наукових товарознавчих досліджень має здійснюватися на інтегрованій основі з використанням підходів та методів з інших суміжних галузей знань – маркетингу, логістики, економіки, соціології, математики, стандартизації, метрології та ін. Крім того, потрібно використовувати комплексний та системний підходи, що забезпечить необхідні інновації та дасть науково-технологічний, економічний та соціальний ефект.

Соціально-економічна значущість товарознавства як науки повинна визначатися насамперед ефектами, які приносить її кінцевий продукт – інноваційні продукти та/або технології.

Отже, виявлення актуальних проблем – перший крок на шляху їх вирішення; встановлення можливих ризиків, що виникають від невіршених проблем, це другий крок; визначення стратегічних завдань та пріоритетних напрямків – третій крок.

Список використаних джерел

1. Мельник Т.Ю. Товарознавство: підручник. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
2. Борисенко О.С., Фісун Ю.В. Тенденції розвитку товарознавства в сучасних умовах // Економіка і суспільство. 2017. № 13. С. 381–387. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/62.pdf.
3. Васюта В., Пузак В., Лашко І. Основні напрямки розвитку сучасного товарознавства // Галицький економічний вісник. 2022. № 1. С. 152–157. URL: <http://surl.li/dgvor>.